

Q1
26

Kwartaal- verslag

OVER ONS

Erfgoed

De provincie Utrecht is rijk aan erfgoed. Denk aan de Hollandse Waterlinies en de Romeinse Limes. Beide zijn niet voor niets door UNESCO aangewezen als werelderfgoed.

In de provincie Utrecht bevinden zich bovendien ongelooflijk veel kastelen, buitenplaatsen, kerken en andere belangwekkende monumenten.

Ook tradities en gebruiken vallen onder de noemer erfgoed. Denk aan kledendrachten, dialecten en andere vormen van immaterieel erfgoed.

Erfgoededucatie

Jong geleerd is oud gedaan en dat geldt zeker voor erfgoed en erfgoedonderwijs. Landschap Erfgoed Utrecht is al jaren hofleverancier van onderwijsprogramma's op het gebied van erfgoed.

Via het Cultuurprogramma van onze partner Kunst Centraal bereiken we zo'n 70 procent van alle basisscholen in de provincie met erfgoededucatie.

We zijn er erg op gepitst om scholen te koppelen aan lokale erfgoedorganisaties. Zo verbinden we de jeugd met het erfgoed in hun eigen omgeving.

Natuur en landschap

Natuur en landschap staan onder druk in de provincie Utrecht. Op verschillende manieren dragen we bij aan het behoud, herstel en ontwikkeling van onze groene omgeving.

We werken samen met andere groene organisaties aan projecten en samen met vrijwilligers brengen we de conditie van het landschap in kaart. Deze vrijwilligers ondersteunen we met cursussen, bijeenkomsten en advies op de terreinen van landschapsbeheer, weidevogelbescherming, Klompenpaden en onderzoek naar droogte.

Het eerste kwartaal van 2026 laat zien hoe veelzijdig het werk van Landschap Erfgoed Utrecht is en hoe die veelzijdigheid juist haar kracht is.

Erfgoed leeft. Niet als iets wat achter glas staat, maar als iets wat mensen verbindt met de plek waar ze wonen. Bij Wang koos het nijntje museum als haar plek als gasthoofdredacteur van Verhaal van Utrecht, niet omdat het een monument is, maar omdat het iets zegt over thuishoren. Dat is precies wat erfgoed kan doen: een brug slaan tussen mensen en hun omgeving, tussen het verleden en het nu. Bij de kick-off van het netwerk immaterieel erfgoed merkten we datzelfde: meer dan twintig beoefenaars - van papierscheppen tot Sint Maarten - die met plezier kennis deelden en verbindingen legden.

Educatie is de langste investering die we doen. Jong geleerd is oud gedaan. Via het Cultuurprogramma bereiken we zo'n 70 procent van alle basisscholen in de provincie. Dit kwartaal zagen we mooie projecten opbloeien: van leerlingen in Vijfheerenlanden die de hitte van een glasoven voelden, tot collega's die op Landgoed Oostbroek een nieuwe ontdekmethode testten. Elke keer gaat het om hetzelfde: kinderen en jongeren verbinden met het erfgoed in hun eigen omgeving.

En dan het landschap. Dat vraagt permanente aandacht. Plan Boom Utrecht zette met de aanplant in Doorn een aansprekend startsein voor de aanplant van 130.000 bomen de komende drie jaar. De vrijwilligers van knotgroep Breukelen snoeiden geriefhoutbosjes in Nieuwer ter Aa. En met de opening van het Molenkadepad - het 35e Klompenpad in de provincie - nodigen we wandelaars opnieuw uit om het Utrechtse cultuurlandschap te ontdekken. Dat vrijwilligers daarin zo'n grote rol spelen, is fantastisch om te zien.

Erfgoed, educatie en landschap zijn geen aparte werelden. De Hollandse Bijenlinie laat dat misschien wel het mooist zien: op de forten van de Waterlinies versterken erfgoed, natuur en recreatie elkaar. Dat is de richting waar we naartoe willen.

Hein Pasman,
directeur Landschap Erfgoed Utrecht

A photograph of two women in a brightly colored room. The woman on the left, with long dark hair, is wearing a dark coat and a blue scarf, gesturing with her hands. The woman on the right, with long brown hair, is wearing a grey and white patterned sweater and holding a notepad and an orange pen. The background features a blue wall and a green wall with yellow and blue rectangular panels. A purple rounded rectangle in the top right corner contains the word 'Erfgoed' in white text.

Erfgoed

Gasthoofdredacteur Verhaal van Utrecht

Het verhaal van Bei Wang

Wie Bei Wang door het nijntje museum ziet lopen, begrijpt meteen: dit is geen ironische keuze. Het is haar eerste keer in het vernieuwde museum en ze beweegt zich er met zichtbaar enthousiasme doorheen. Ze gaat zitten waar dat kan, pakt dingen vast, doet mee. Zonder gêne, zonder afstand. “Je mag hier onderdeel zijn van de wereld,” zegt ze. “Dat vind ik mooi.”

Bij een groot nijntje-beeld op een bankje blijft ze staan. Ze wijst en glimlacht. “Zo’n grote hebben wij ook thuis.” Het klinkt licht, bijna terloops, maar het zegt veel. Nijntje is al jaren verweven met haar leven. Met haar gezin. Met haar manier van kijken.

Toen we haar vroegen welke erfgoedplek zij wilde kiezen voor haar gasthoofdredacteurschap, wist ze het eigenlijk meteen. Het Utrechtse rivierenlandschap, en vooral de Kromme Rijn, trekt haar. “Zo ongelooflijk mooi.” Maar ze koos voor het nijntje museum.

PAC

Bij die keuze kwam al snel een andere vraag op tafel. Hoe ziet de Chinese gemeenschap in Nederland eruit? En hoe wordt deze afgebeeld? In de bioscoop of op de streamingdiensten zie je nog vooral stereotypen. Al verandert dat beeld langzaam. “Gelukkig besteedt het Nederlands Film Festival veel aandacht aan stereotypen en het gebrek aan echte diversiteit in Nederlandse films.”

Voor Bei Wang werd dit mechanisme pijnlijk zichtbaar tijdens de coronapandemie. Voor het eerst merkte ze hoe hardnekkig beelden kunnen zijn. Hoe snel iemand wordt teruggebracht tot één identiteit. Het was een kantelpunt. Mede daarom zette ze zich actief in bij PAC, het Pan Asian Collective, dat zich inzet voor meerstemmigheid en tegen stereotypering. Niet om één nieuw beeld te introduceren, maar om ruimte te maken voor veelheid.

Dit is een fragment uit het verhaal van Annemiek. Scan de qr-code en lees dit en nog veel meer verhalen.

Het verhaal van Bei Wang
gasthoofdredacteur Verhaal van Utrecht

Immaterieel Erfgoed

**WAT WE
SAMEN DOEN
IS WAT WE
SAMEN ZIJN**

Netwerk immaterieel erfgoed

Eind maart was de kick-off van het netwerk immaterieel erfgoed. Ruim twintig beoefenaars en initiatiefnemers van erfgoedgemeenschappen waren aanwezig. Mensen die zich inzetten voor papierscheppen, Sint Maarten, fruitboomgaarden, *re-enactors*, katoendrukken en meer. Ze waren er om kennis te maken met elkaar en met Landschap Erfgoed Utrecht, medewerkers van de Provincie Utrecht en het landelijk kenniscentrum KIEN. Er werden ervaringen uitgewisseld en behoeften opgehaald. Een mooie bijeenkomst met een flinke opbrengst.

**WAT WE
SAMEN DOEN
IS WAT WE
SAMEN ZIJN**

Immaterieel Erfgoed

**WAT WE
SAMEN DOEN
IS WAT WE
SAMEN ZIJN**

Projectleider Erfgoed Milou Derksen

Milou Derksen is voor Landschap Erfgoed Utrecht geen onbekende. Bij Verhaal van Utrecht stond ze - als zelfstandige - aan de wieg van het gasthoofdredacteurschap. Naast een grote liefde voor erfgoed is ze ook podcast-maker. Een ideale combi om nieuwe doelgroepen aan te spreken. Taken waar Milou zich mee bezig gaat houden is het Verhaal van Utrecht, erfgoedparticipatie en het onderhouden van het museumnetwerk.

Stagiar Melanie Lim

De website het Verhaal van Utrecht wordt nog toegankelijker dankzij de adviezen van onze stagiair Melanie Lim. Ze volgt de master Cultural History and Heritage aan de Faculteit Geesteswetenschappen (Universiteit Utrecht). Melanie doet onderzoek naar de digitale toegankelijkheid van erfgoedwebsites in de provincie Utrecht. Ze is gestart met een pilotstudie, waarin ze de website het Verhaal van Utrecht analyseert. Voor deze analyse stelde ze al een checklist op op basis van de officiële Web Content Accessibility Guidelines. Haar eindproduct zal een praktische handreiking zijn met aanbevelingen. Deze handreiking komt online beschikbaar zodat het héle erfgoedveld de tips en adviezen kunnen benutten.

Voorjaarsbijeenkomst streekmusea

Op 30 maart was de voorjaarsbijeenkomst van streekmusea in de provincie Utrecht op de locatie van Museum Hoge Woerd in Utrecht. Onderwerpen die aan bod kwamen waren collectiehulpverlening (verplicht voor geregistreerde musea), de Actiedagen Weerbaar Erfgoed van 11 tot 13 mei, nieuwe tools van de Museumvereniging en het aankomende nieuwe nummer van Museumpeil.

PAN-event '26

Geslaagd PAN-event in de bibliotheek van Universiteit Utrecht met tal van vinders, leuke presentaties en standjes waar men terecht kon voor het determineren en registreren van archeologische vondsten, voor het maken van een metaalanalyse met behulp van XRF - met dank aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed - en andere standjes voor nadere kennismaking met AWN Nederlandse Archeologievereniging, DDA Nederlandse Vereniging voor Metaaldetectie en AWN Landelijke Werkgroep Steentijd. Wat vooral opvalt bij dit soort bijeenkomsten is het plezier wat mensen hebben als ze het over vondsten hebben. Gedeelde interesse, het uitwisselen van kennis, nieuwe ontmoetingen en gezelligheid. Georganiseerd door Daniel Saveur van Landschap Erfgoed Utrecht en mede mogelijk gemaakt door Provincie Utrecht!

Erfgoed- educatie

Glas, van werk naar kunstwerk

Als het even kan proberen we met onze erfgoededucatieprojecten een brug te slaan naar de lokale geschiedenis van de leerlingen. In Vijfheerenlanden doen leerlingen van groep 5 en 6 mee met het project 'Glas, van werk naar kunstwerk'. Een bezoek aan het Stedelijk Museum Vianen en het Nationaal Glasmuseum Leerdam in Leerdam zijn bij het programma inbegrepen

Ze leren over de glasindustrie, maken kennis met hedendaagse glaskunstenaars, bekijken schilderijen en voelen de hitte van de glasoven. Een mooie combinatie van het Cultuurprogramma en het Kunstmenu.

Wat is hier dan aan de hand?

Bij het gebruiken van nieuwe lesmethodes gaan wij niet over een nacht ijs. Op de foto zie je collega's het werk van stagiair Madelief Meijering testen. De student Cultureel Erfgoed aan de Reinwardt Academie ging de afgelopen maanden aan de slag met een methode waarmee volwassenen en kinderen samen, op een hele leuke manier, hun eigen omgeving - en specifiek de bijzondere gebouwen die hierin te vinden zijn - kunnen ontdekken. Collega's kropen in de huid van de doelgroep en gingen op pad op Landgoed Oostbroek. Wij vinden het middel alvast erg geslaagd en hebben zin in meer.

Natuur & landschap

Plan Boom

Een schitterende dag voor Plan Boom Utrecht. In Doorn plantte gedeputeerde van de provincie Utrecht Mirjam Sterk (Natuur en Landbouw) samen met grondeigenaar H.J. van der Tak en vrijwilligers een struweelhaag aan. Het was het startsein van uitdeel- en plantacties van 130.000 bomen voor inwoners van de provincie Utrecht de komende drie jaar.

Iets verderop, bij de Pyramide van Austerlitz, deelde Plan Boom Utrecht zeventig boompakketten voor grondeigenaren uit. Negen landgoederen in de provincie maakten ook gebruik van de uitdeelactie. Op zaterdag 24 januari werden nog eens 6.000 boompjes uitgedeeld waarmee inwoners hun tuin groener en vogelvriendelijk maken. Vrijwilligers helpen met het uitdelen en maken deze dagen tot een groot succes!

Postcode Loterij
deelnemers bedankt!

Praten met de Staten

In het kader van 'Praten met de Staten' gingen we dinsdag 6 januari naar de Statenzaal van het provinciehuis om onze visie te geven op het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG). Namens Landschap Erfgoed Utrecht sprak Dirk van Hout zijn steun uit voor het UPLG. Landschap Erfgoed Utrecht draagt bij aan het UPLG door het landschap en landschapselementen in de provincie in kaart te brengen en bij te dragen aan het vergroenen en uiteindelijk verbeteren van het landschap en de natuur.

Financieel medewerker Linda Joorse

Dit kwartaal verwelkomen we onze nieuwe collega Linda Joorse. Hier recht voor het raam van haar werkkamer. Ze gaat aan de slag als financieel medewerker.

Kievitsei

Het is een zacht voorjaar en dat betekent dat de kieviten er vroeg bij zijn dit jaar. Twee dagen na het eerste landelijke kievitsei, is ook in de provincie Utrecht een nestje gemeld. Zaterdag in alle vroegte vond Roelof Koelewijn met zijn kleinzoon Caleb het eerste kievitsei op het land van boer Marcel van Gulik in Bunschoten. Koelewijn doet al 25 jaar aan weidevogelbescherming vanuit het SBNL natuurfonds.

Het eerste landelijke kievitsei werd op 5 maart 2026 aangetroffen in Ravenstein, provincie Noord-Brabant. Met het vinden van het eerste kievitsei is het weidevogelseizoen officieel van start gegaan.

Eieren zoeken en determineren; hoe doe je dat? 50 nieuwe vrijwilligers worden dit jaar opgeleid tot weidevogelbeschermers. Twee theorieavonden en een veldexcursie!

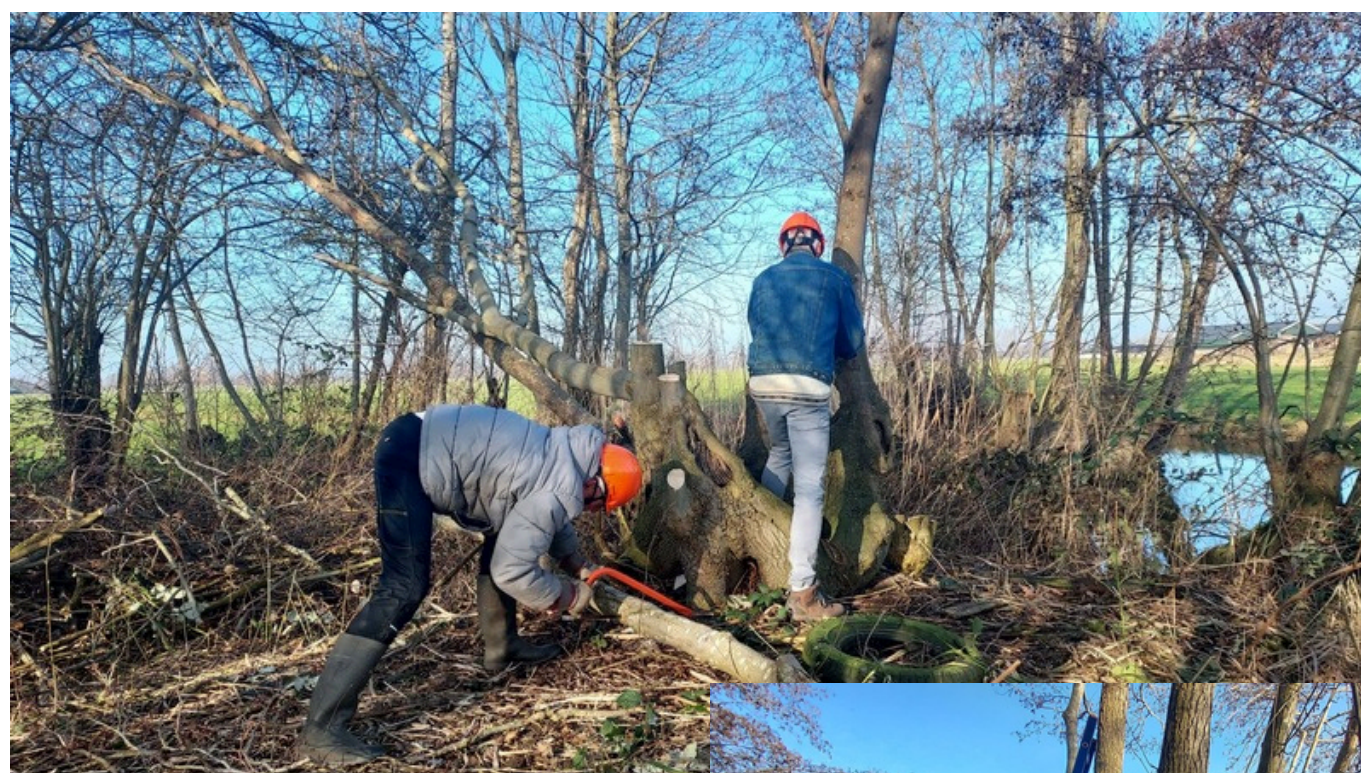
Hoe word je een weidevogelbeschermers?

Bij het beschermen van weidevogels komt veel meer kijken dan je denkt. Hoe herken je bijvoorbeeld de verschillende soorten weidevogels? Hoe zorg je ervoor dat boeren weten dat er weidevogels op hun land zitten? Dit en veel meer jwan bod op de opleiding tot weidevogelbeschermers. Vrijwilligers van Collectief Eemland kregen ze uitleg over het werken met de (online) boerenlandvogelmonitor. Het online werken verwerken van de informatie helpt agrariërs snel te reageren als ze aan het maaien zijn.

Knotgroep Breukelen in actie

Zonder vrijwilligers zou het landschap in de provincie Utrecht er een stuk minder mooi bij liggen. Op de foto's zien we de knotgroep Breukelen die In Nieuwer ter Aa zogenaamde geriefhoutbosjes snoeit.

Geriefhout is hout dat vroeger werd gebruikt voor afrasteringen, gereedschap of brandhout. De vrijwilligers van de knotgroep werken om de week met veel enthousiasme en energie aan het vitaal houden van het landschap.

Hollandse Bijenlinie

Dat de forten van de Hollandse Waterlinies in trek zijn bij bestuivers wisten we natuurlijk al lang. Niet voor niets werken we samen met EIS Kenniscentrum Insecten waan het project de De Hollandse Bijenlinie. In januari publiceerden we de uitkomsten van een onderzoek. Op zestien forten in de provincie Utrecht zagen we 134 verschillende soorten bijen, 84 soorten zweefvliegen en 18 soorten dagvlinders. Grofweg 10 procent van deze soorten staat op de Rode Lijst.

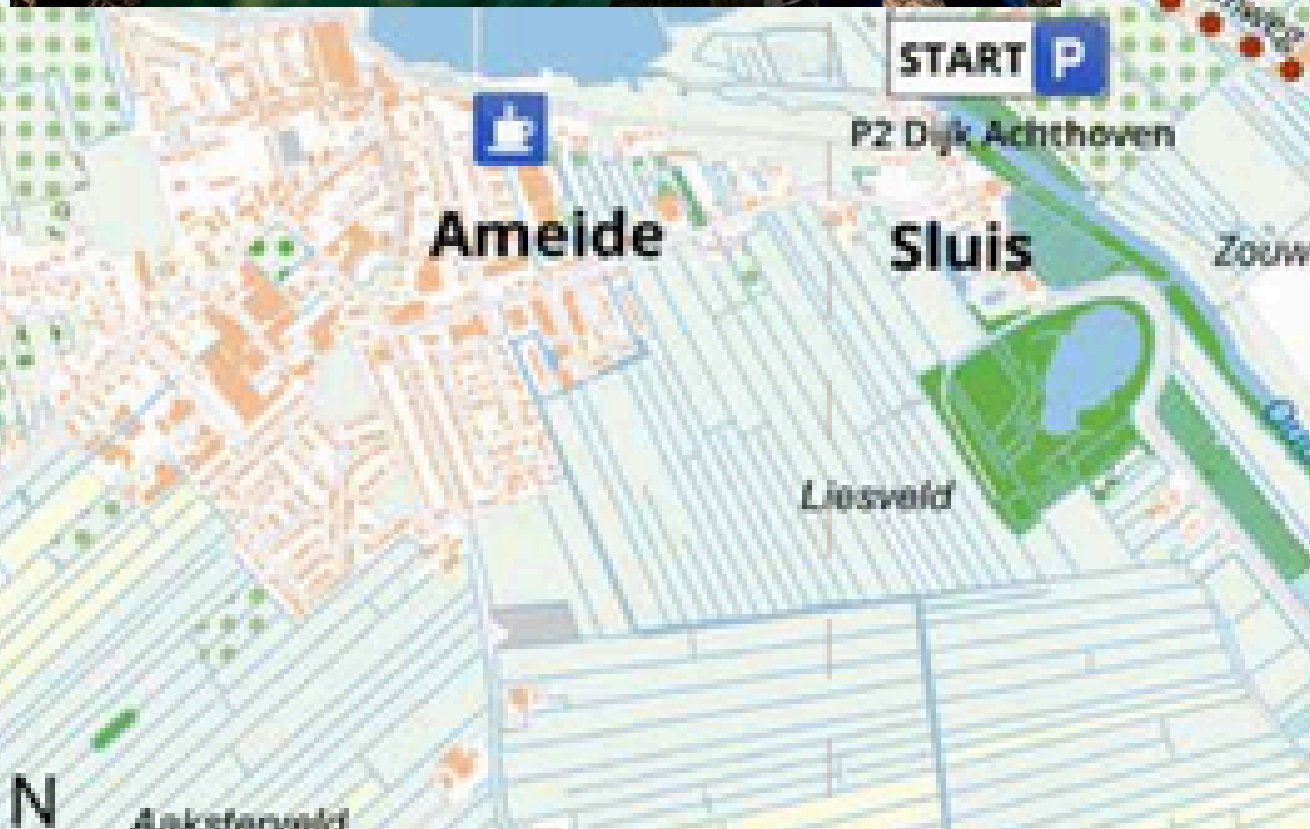
Bijzondere soorten als de groene zandbij, de vierbandgroefbij en roodrandzandbij laten zien hoe waardevol de forten zijn voor bestuivers. Dankzij het onderzoek kunnen erfgoed, natuur en recreatie op de forten elkaar verder versterken. Beheerders van de forten werken al aan bijvriendelijk beheer; inheemse bloeiers zijn aangeplant, invasieve soorten verwijderd, bijenruiters geplaatst en natuurwerkdagen georganiseerd.

Molenkadepad

Maak kennis met het nieuwe Molenkadepad in het prachtige buitengebied van Ameide en Lexmond in de gemeente Vijfheerenlanden. Je wandelt hier door de Zouweboezem, langs de Lek en fruitboomgaarden.

In maart openen we een nieuw Klompenpad: het Molenskadepad in de gemeente Vijfheerenlanden. De feestelijke opening werd gedaan door wethouder Ton van Maanen, initiatiefnemer Jan de Wit en en directeur Hein Pasman (Landschap Erfgoed Utrecht) samen met i. Het Molenskadepad is het 35e Klompenpad in de provincie Utrecht en het eerste in de gemeente Vijfheerenlanden.

Business development & partnerrelaties

Sharp doneert laptops

Edmar Perdon (l) van onze partner Sharp Electronics Benelux B.V. kwam op bezoek om notebooks te overhandigen aan Frits Kuipers (r). De notebooks worden gebruikt voor het corresponderen met vrijwilligers, het opstellen van planningen en communicatie met opdrachtgevers van de Landschapsbeheerploegen Utrecht.

Nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Gamma

Gamma is al jaren partner van Landschap Erfgoed Utrecht. Zo werken 'groene' vrijwilligers met gereedschap van Gamma. Vandaag spraken Matthijs van den Bosch (Gamma), Alexander Leidekker (Gamma) en onderaan Frits Kuipers (Landschap Erfgoed Utrecht) elkaar over een nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

Nieuwe partner Wolfswinkel Infra

In februari verwelkomden we onze nieuwe Wolfswinkel Infra! Het bedrijf uit Maarsbergen gaat ons ondersteunen met mensen, materieel en vakspecialistische kennis. Op de foto zien we Peter van der Sterre (l) en Frits Kuipers (r). Wolfswinkel Infra is specialist in het reinigen en onderhouden van infra met veegmachines, wegdekreinigers en ander materieel.

Mediashboards

Archeodag Utrecht
Zaterdag 18 oktober 2025 | Utrecht

DE WILDE BIJ OP DE FORTEN VAN DE HOLLANDSE WATERLINIES
Veldexcursie: 12 juli en 30 augustus
Cursus: 10 juli en 11 september
Doe je mee?

Aziatische hoorna

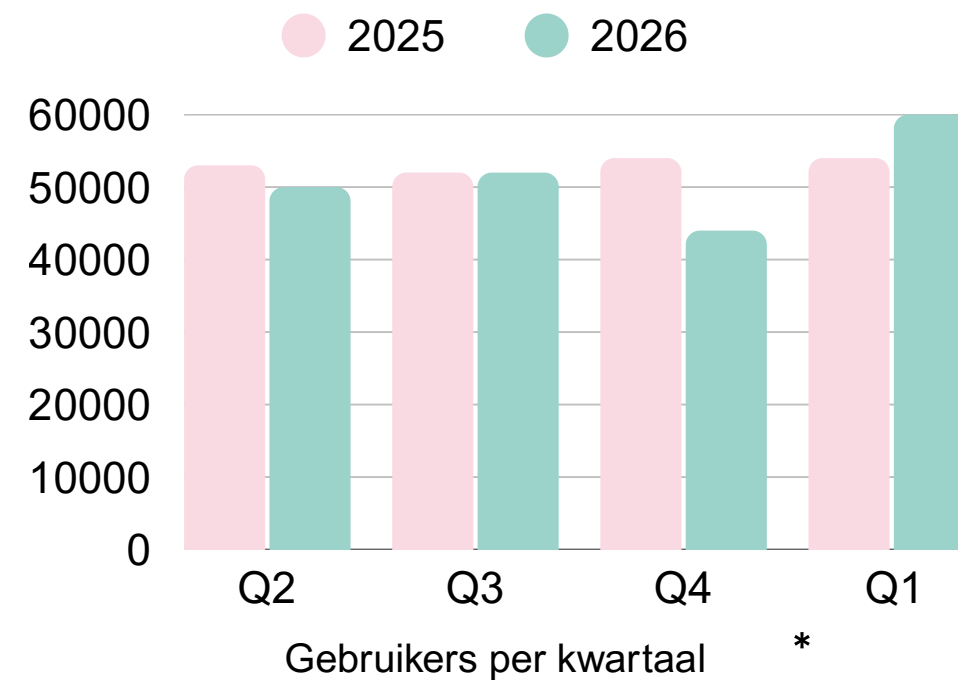
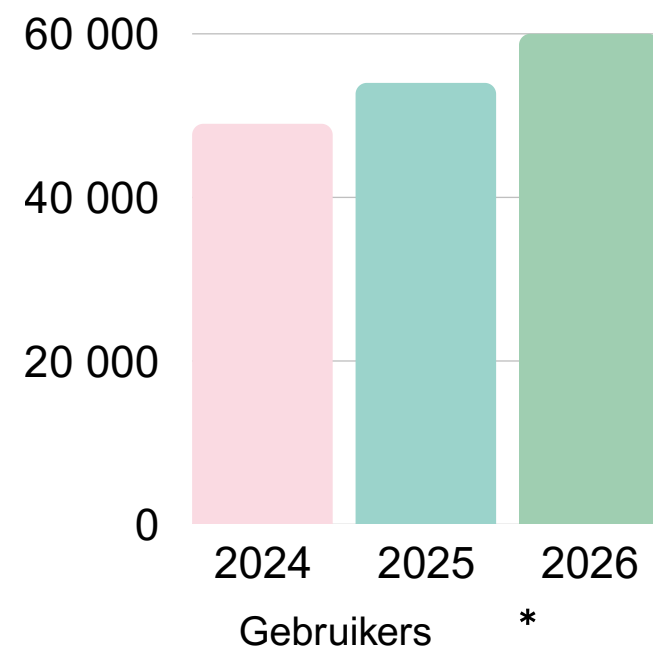
Hein Pasma

Mediadaashboard

1e kwartaal 2026

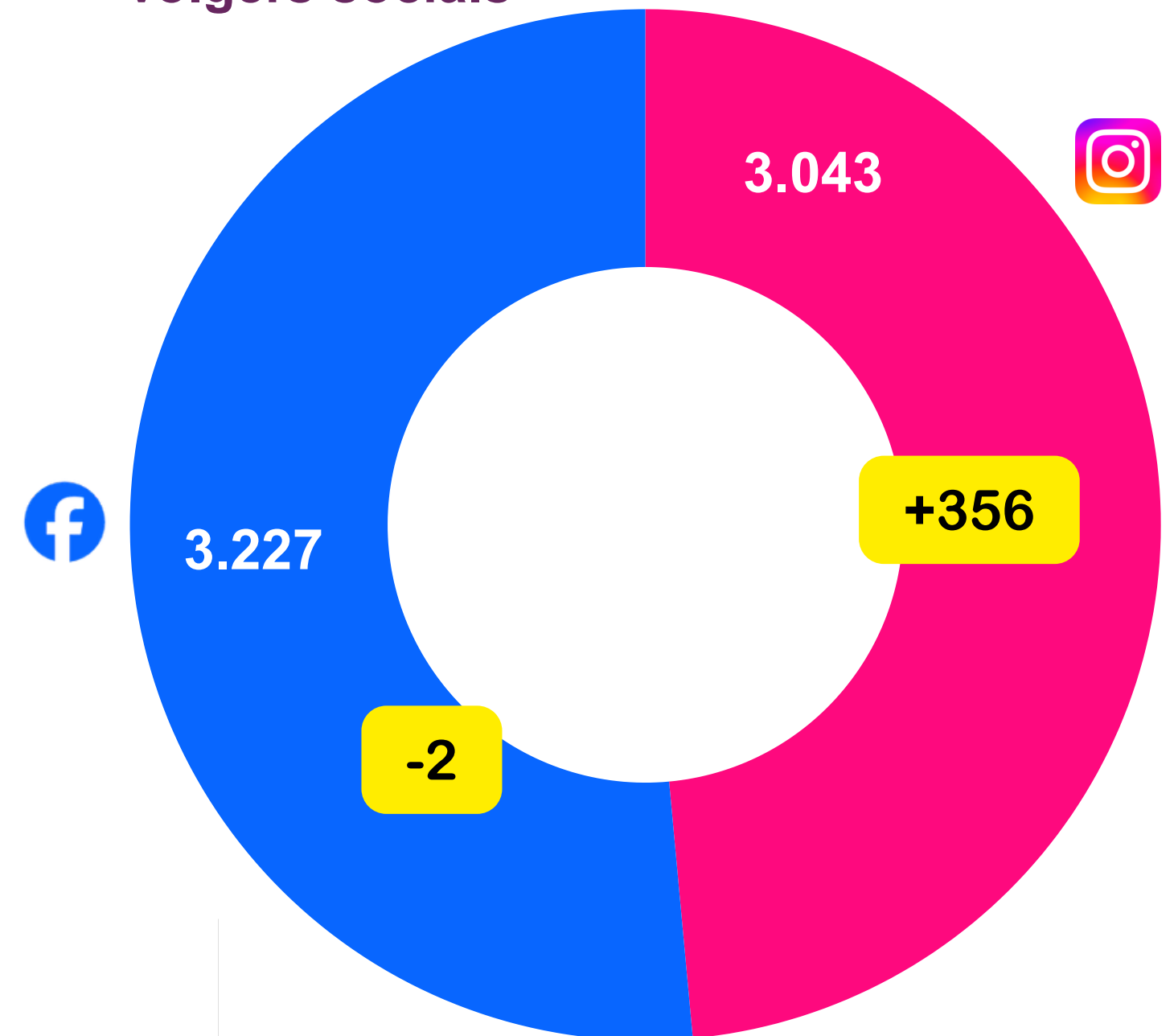

websitebezoek

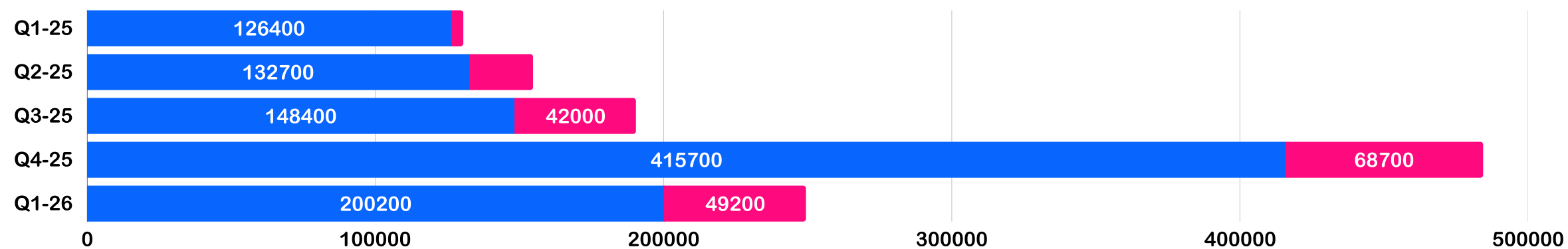

*1e kwartaal betreft een schatting 40K-80K

volgers socials

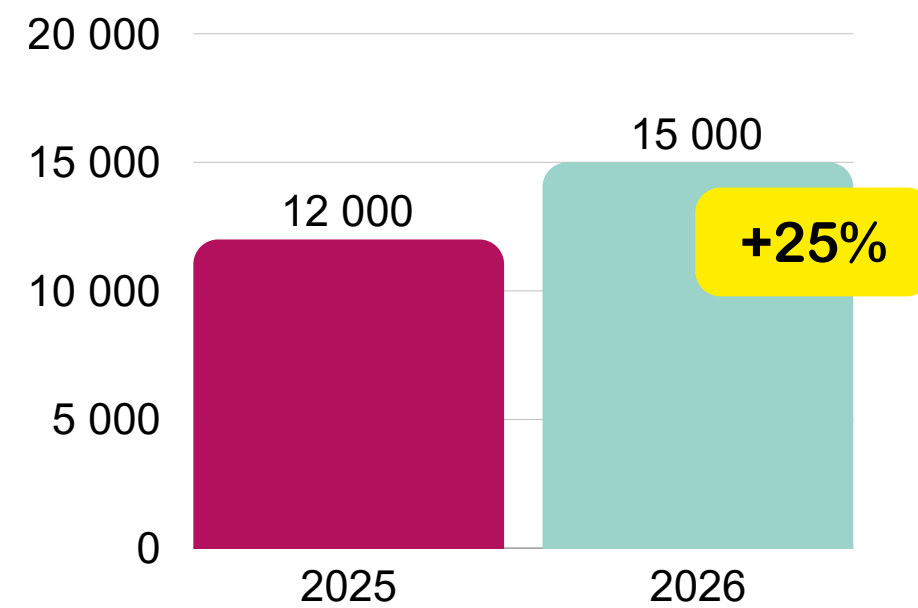

weergave FB en Instagram (berichten, verhalen, reels etc.)

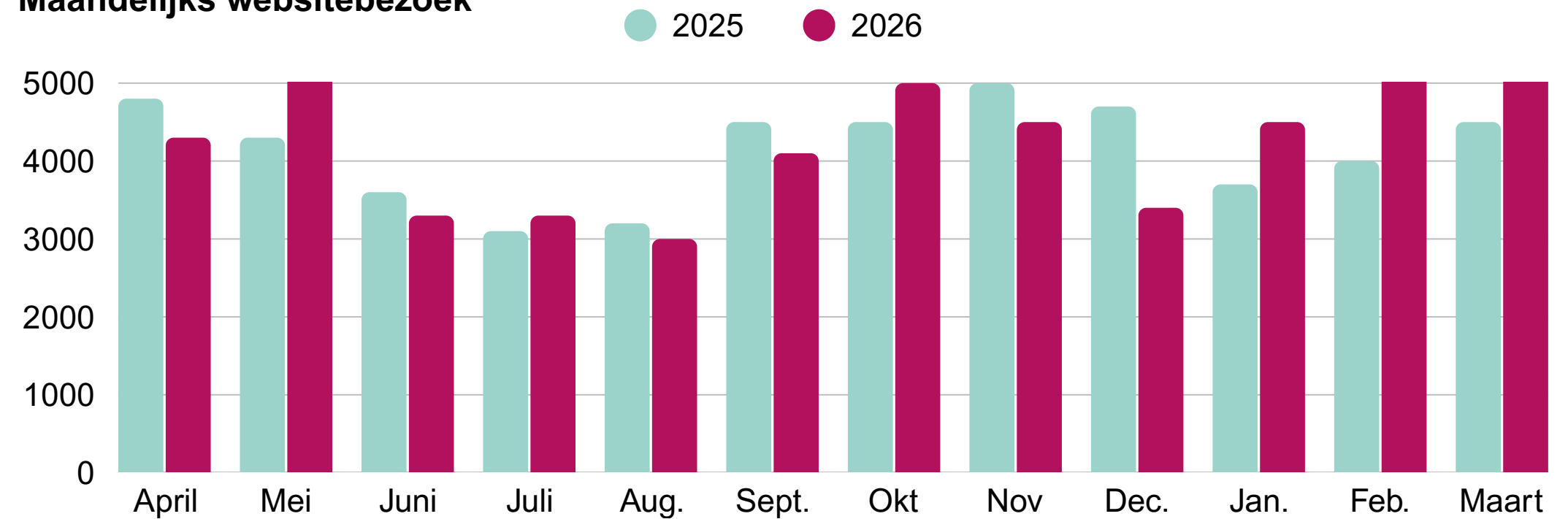

Landschap Erfgoed Utrecht

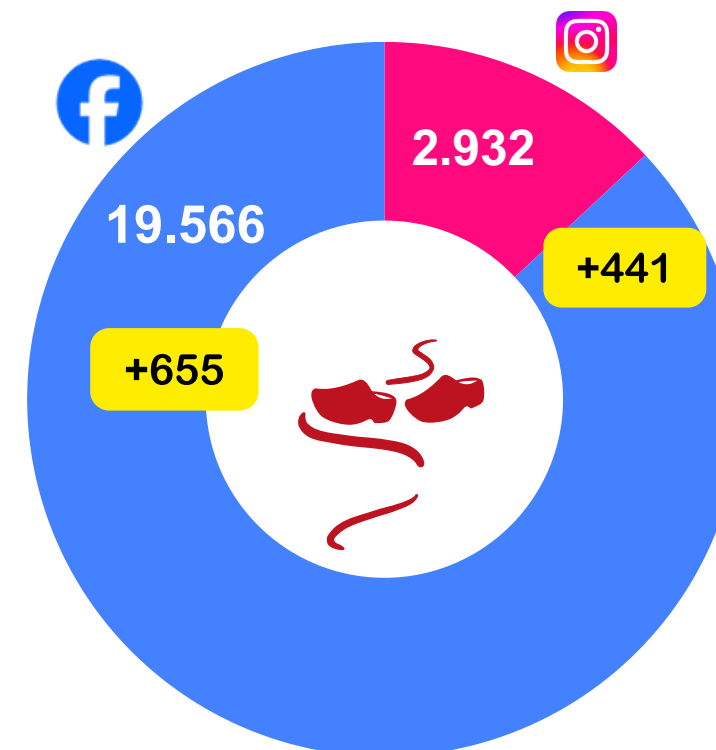
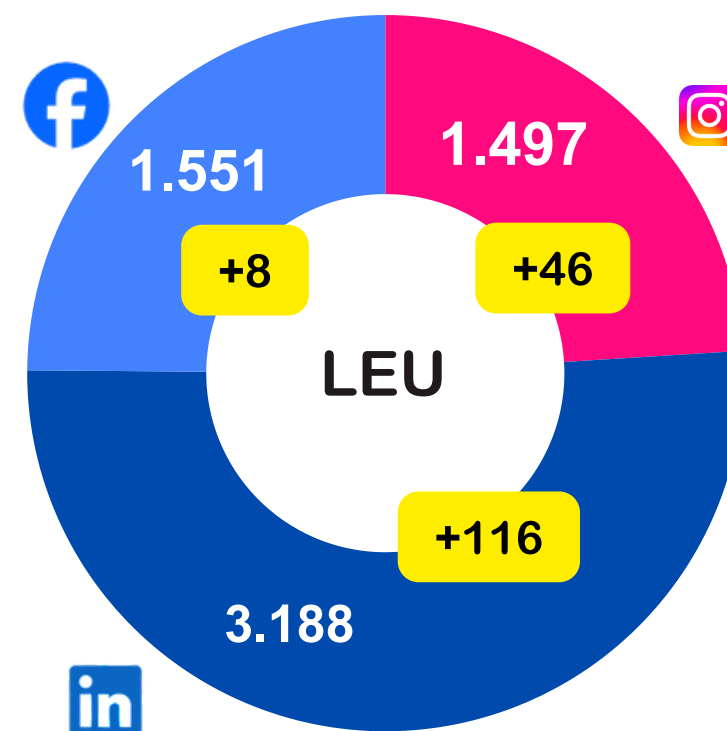
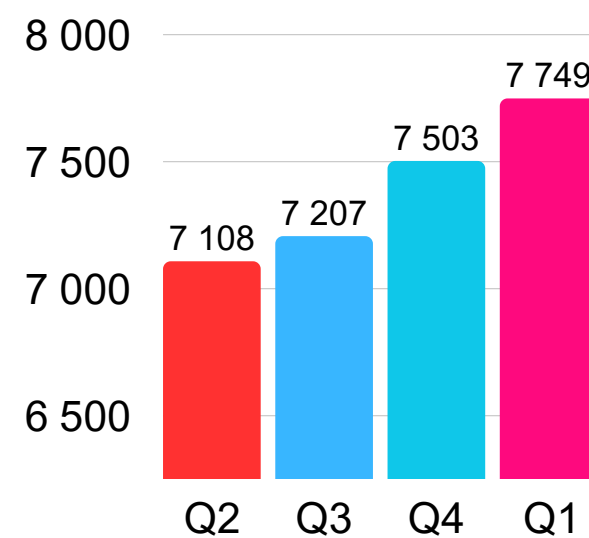
Aantal websitebezoekers 1e kwartaal

Maandelijks websitebezoek

Nieuwsbriefabonnees

Landschap+ Erfgoed Utrecht

Het is jouw wereld